

FI lausuntopyyntö VV

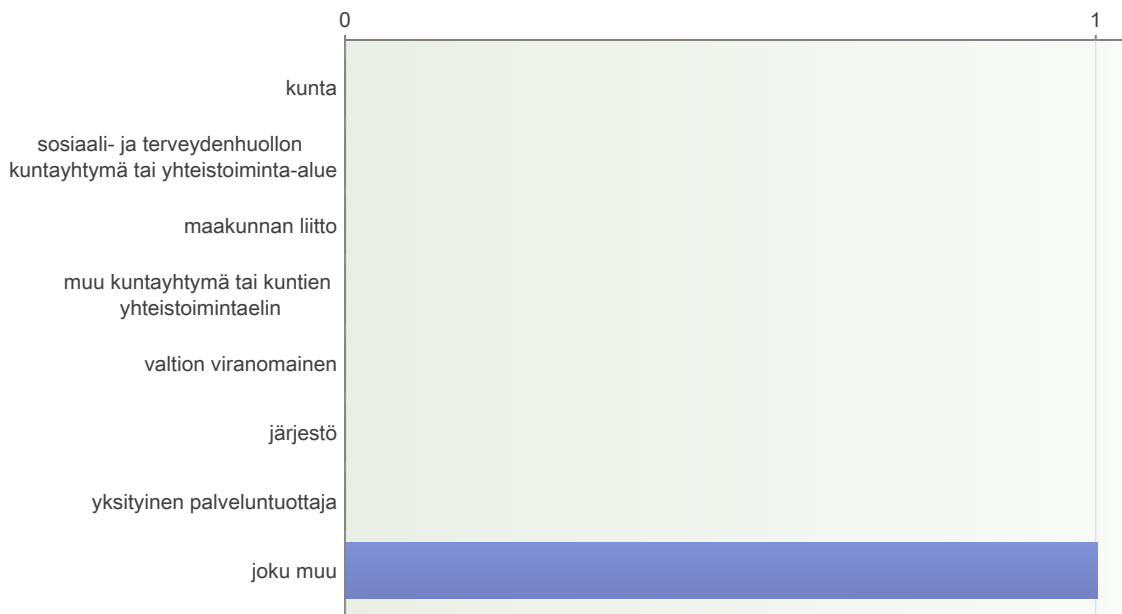
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry	Kristina Holmberg	kristina.holmberg@toimintaterapeuttiliitto.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- ammattiliitto

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

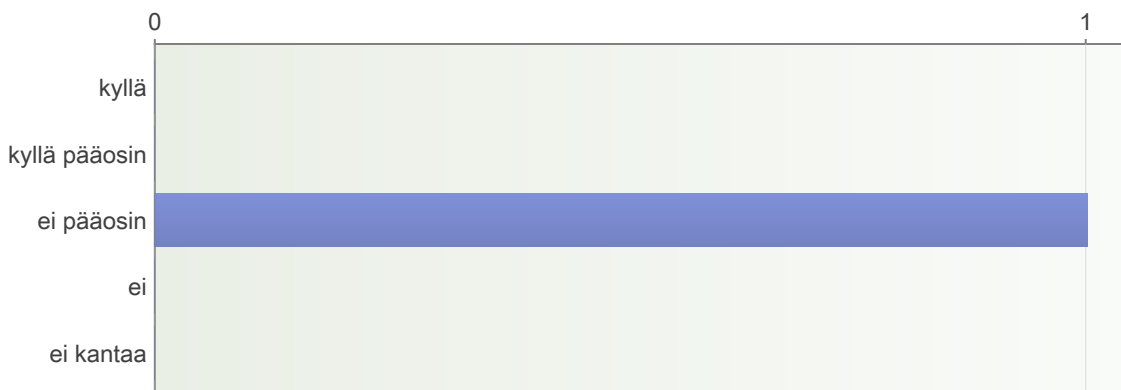
- Uudistuksessa tulee varmistaa, että se linkittyy saumattomasti yhteen vasta valmisteilla olevan kuntoutuusuudistuksen kanssa. Valinnanvapauslainsäädäntö uhkaa nykyisessä muodossaan jättää kuntoutuspalvelut saumattomien hoitoketujen ulkopuolelle satunnaisesti tuotetuiksi palveluiksi, jolloin niiden yhteiskunnallinen ja yksilöllinen hyöty jää toteutumatta.

Uudistuksessa tulee varmistaa, että kaikki suomalaiset, myös ne henkilöt, joilla on alentunut toimintakyky, voivat tosiasiallisesti käyttää valinnanvapauttaan. Toimintakyky voi olla alentunut monin eri tavoin ja eri asteisesti. Tämän hetkinen esitys ei ota huomioon tätä näkökulmaa.

Tämän hetkinen esitys ei myöskään riittävästi turvaa pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien mahdollisuutta toimia palveluntuottajana. Näyttäisi siltä, että nämä jäävät alisteiseen asemaan vailla todellista mahdollisuutta yritystoimintaan mikä heikentää mm. maantieteellisesti kattavaa palvelutuotantoa.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

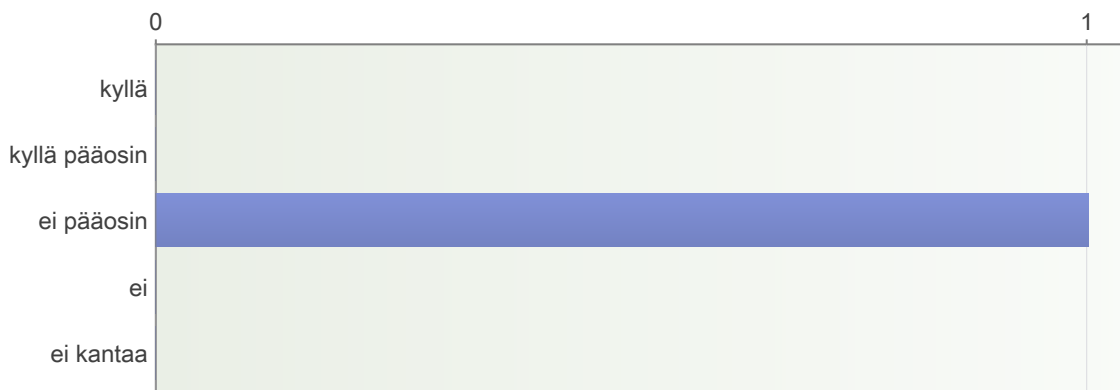
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntoutuspalveluiden asema valinnanvapauden kokonaisuudessa jää esityksessä avoimeksi, joten asiakkaan vaikutusmahdollisuuksien arvioiminen suhteessa niihin ei ole mahdollista.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

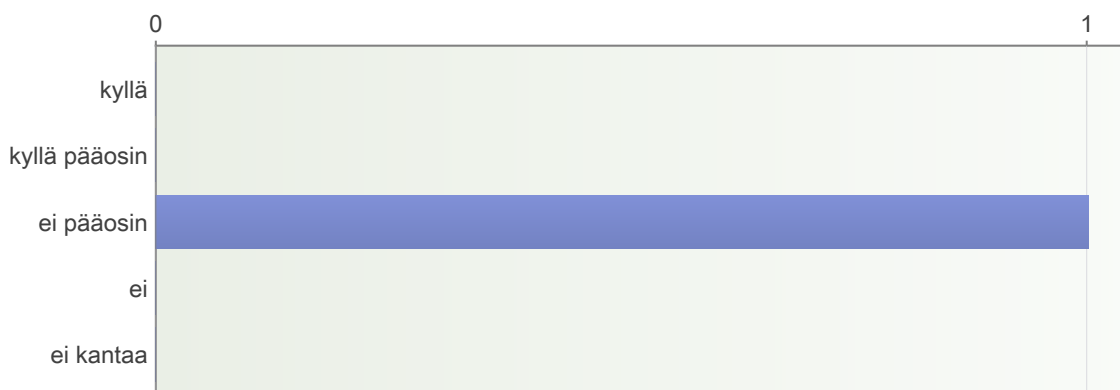
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Katso kysymys 2.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitetTUJA palveluita?

Vastaajien määrä: 1

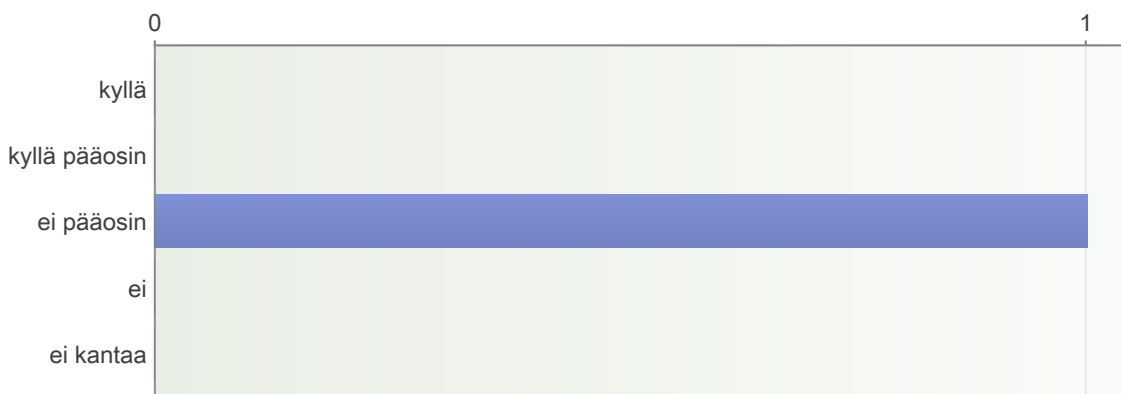
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Huolestuttavaa on, että maakunnittainen vaihtelu palveluissa voi muodostua suureksi. Valtakunnallisesti tulee määritellä, miten yhdenvertaiset palvelut turvataan asuinpaikasta riippumatta, erityisesti paljon palveluita tarvitsevien osalta. Myös palveluohjauksessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että kyseistä työtä tekevilla henkilöillä on laaja-alainen osaaminen terveydenhuollon palveluista ja tuntemus myös pienten asiantuntija-alojen työstä.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

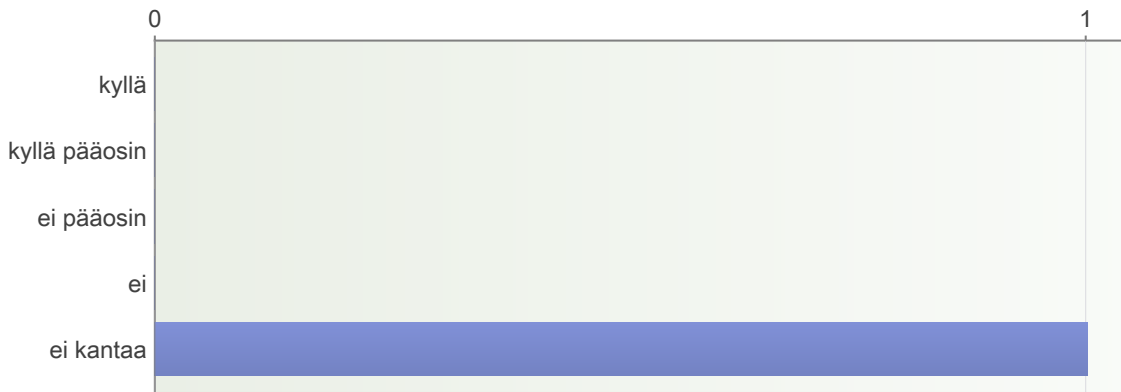
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tavoite kustannusten hillitsemisestä on kannatettava mutta sen saavuttamiseen lakiluonnoksen perusteella liittyy liian monta epävarmuustekijää. Kustannusten hillintään ei saa pyrkiä henkilöstöä vähentämällä. Kustannusten kasvun hillinnässä tulee ottaa huomioon myös kuntoutuksen käytön lisäämisestä saatava kustannushyöty.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

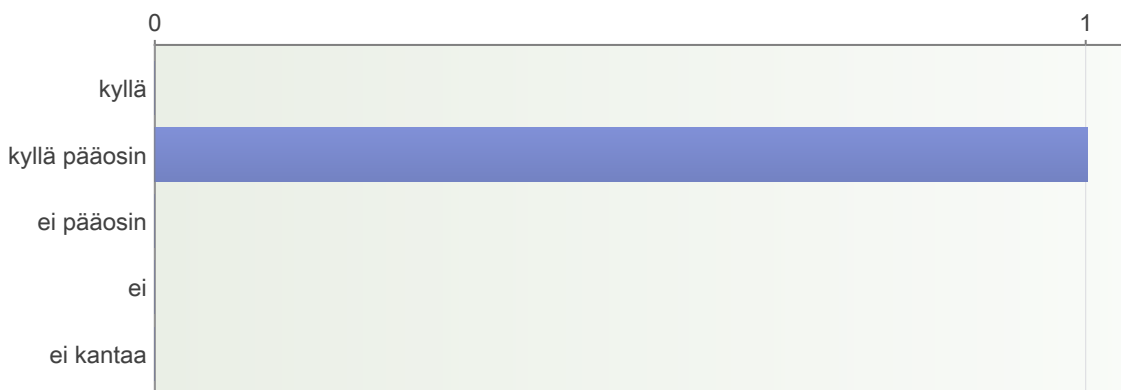
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimintaterapeuttiliiton huolena on otetaanko henkilöstön, myös pienten asiantuntija-alojen, asiantuntemus ja osaaminen mukaan uudistuksen muotoiluun? Henkilöstöllä pitää olla edustaja kaikissa uudistuksen suunnittelun vaiheissa sekä siirtymävaiheessa että lopullisissa ratkaisuissa. Lisäksi henkilöstön edustus pitää olla jatkossa vahvasti osana myös palvelujen tuottamisen suunnittelussa. Hyvä henkilöstöpolitiikan pitää olla uudistuksen kulmakivi. Ongelma tällä hetkellä on, että maakuntien toteuttamisen mallissa on suuria eroja. Tätä pitäisikin valtakunnallisesti yhdenmukaistaa.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

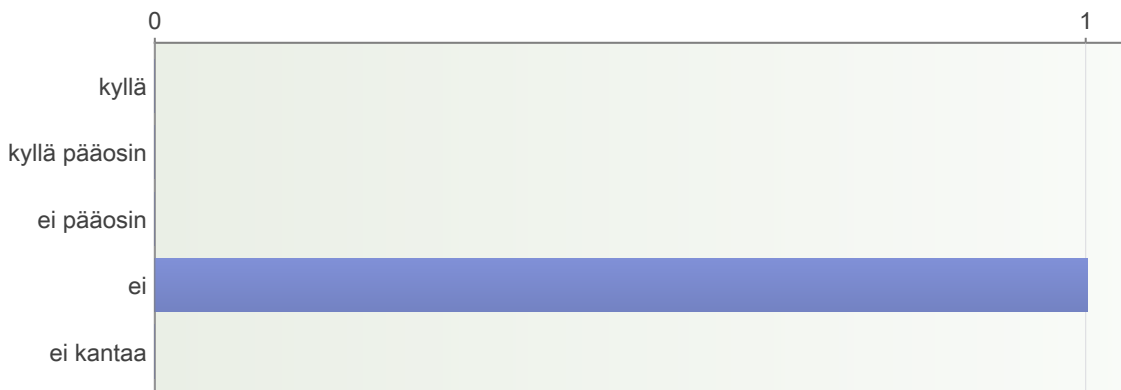
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus voi osaltaan edistää palvelujen kehittämistä ja parhaimmillaan edistää sellaista kilpailua palveluntuottajien välillä, joka perustuu palvelujen laatuun. Uudistus voi johtaa palvelujen tuotteistamiseen ja kehittämiseen sekä myös viestinnän kehittämiseen palvelutarjonnan sisällöistä. Toisaalta maakuntamallissa palvelutuotannon kehittämismahdollisuuksissa korostuu myös maakuntien hankintaosaaminen palvelujen tilaajana. Lausuttavana olevassa esityksessä jää kuitenkin vielä epäselväksi, toteutuvatko edellä mainitut tavoitteet näillä ehdotuksilla.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntoutuus uudistus tulee valmistella samanaikaisesti valinnanvapauslainsäädännön kanssa, jotta kuntoutuspalveluiden sijoittuminen kokonaisuudessa on suunnitelmallista ja palvelut mahdollista määritellä.

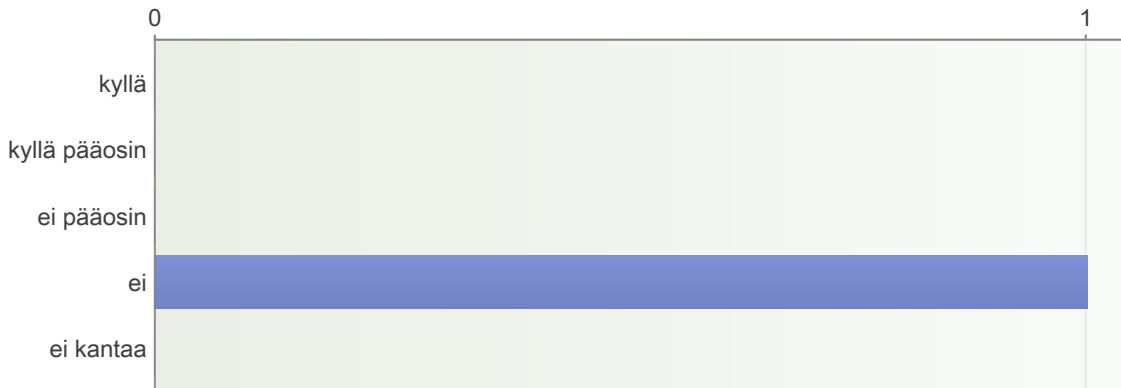
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laista ei selviä yksiselitteisesti, mitkä ovat valinnanvapauden piiriin kuuluvia peruspalveluja ja mitkä erityispalveluja. Palveluita ei ole määritelty riittävällä tasolla. Esim. kuntoutuspalvelut puuttuvat yksittäisiä mainintoja lukuunottamatta.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

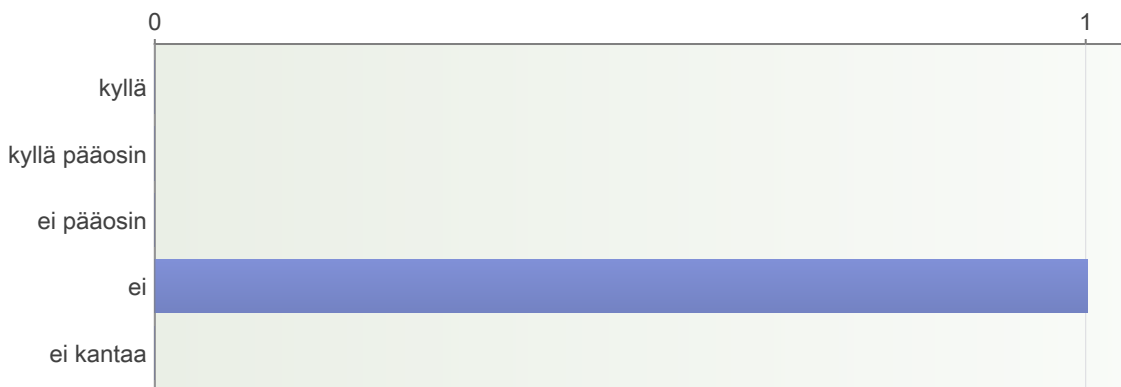
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin välillä on vielä epäselvyyksiä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä instrumentit tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä. Erityisesti maksusetelin käyttöala, hinnoitteluperiaatteet ja sen saamisen edellytykset tulisi laissa määritellä.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

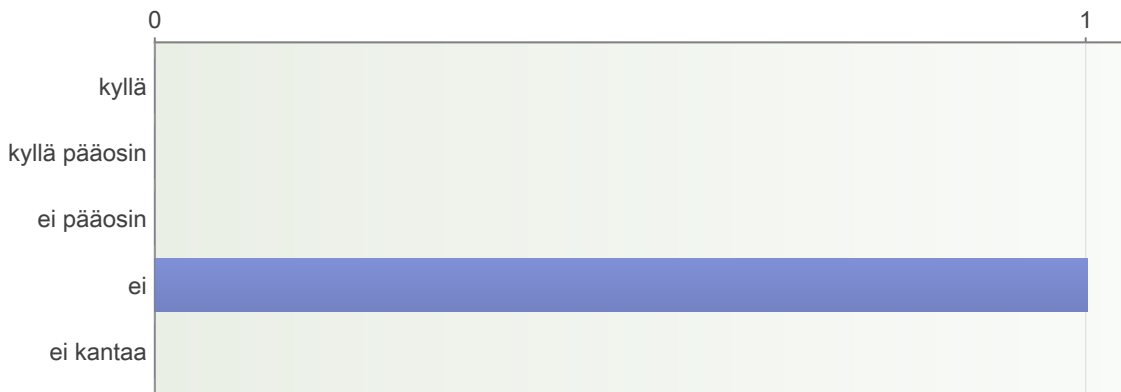
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Katso vastaus kysymykseen 8b.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

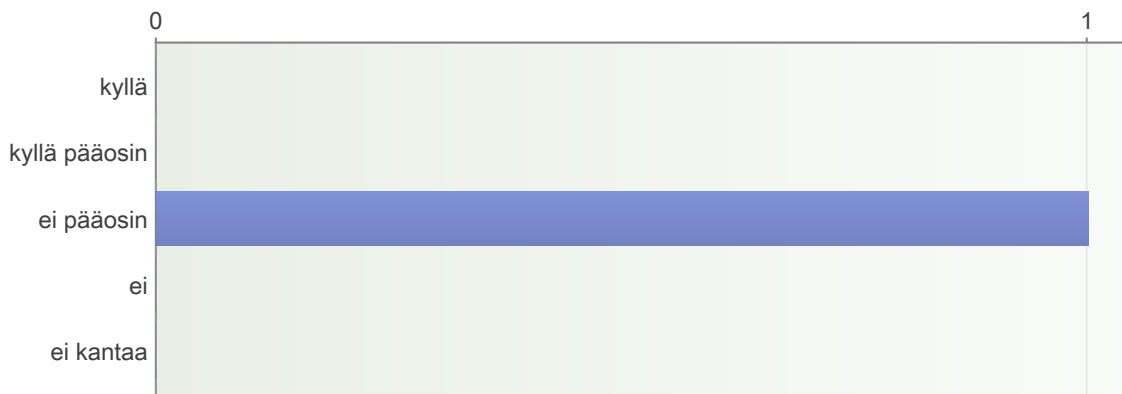
Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelillä hankittavan osakokonaisuuden käsitettä tulisi täsmentää. Palveluissa, jotka koetaan muutenkin heikosti resurssoiduiksi, valinnanvapauden lisääminen ei välttämättä tuo parannusta palveluihin. Tämä on huolenaiheena esimerkiksi puheterapian ja toimintaterapian kohdalla ja ylipäätään pienten ammatinharjoittajien kohdalla. Maksusetelijärjestelmä ei sinällään ohjaa asiakasta oikean palvelun piiriin.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

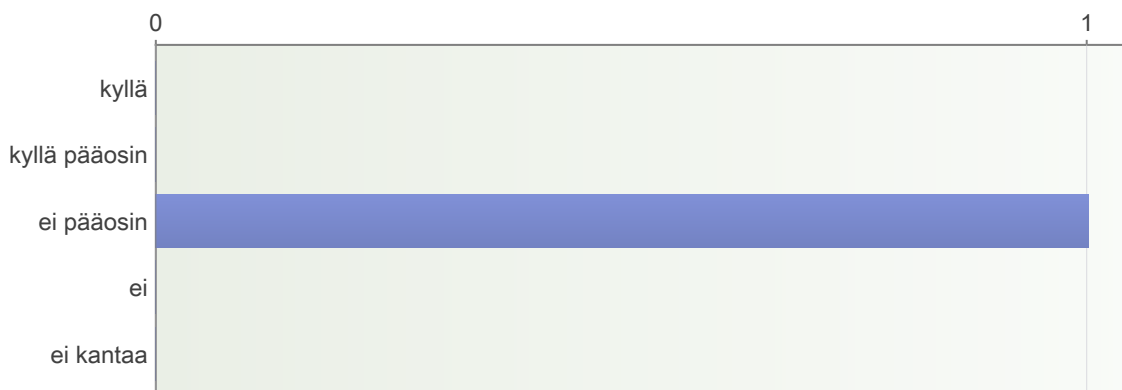
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan tiedonsaannin turvaaminen tarjottavista palveluista ei käy ilmi lakiluonnoksesta.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

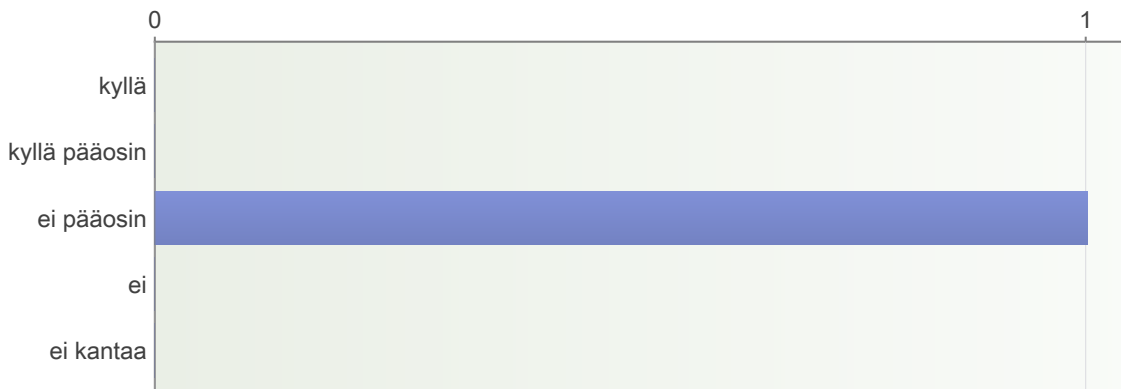
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitykset ovat omiaan lisäämään epäselvyyttä ja mahdollisia väärinymmärryksiä potilaiden ja asiakkaiden keskuudessa. Katso vastaus kysymykseen 8b.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

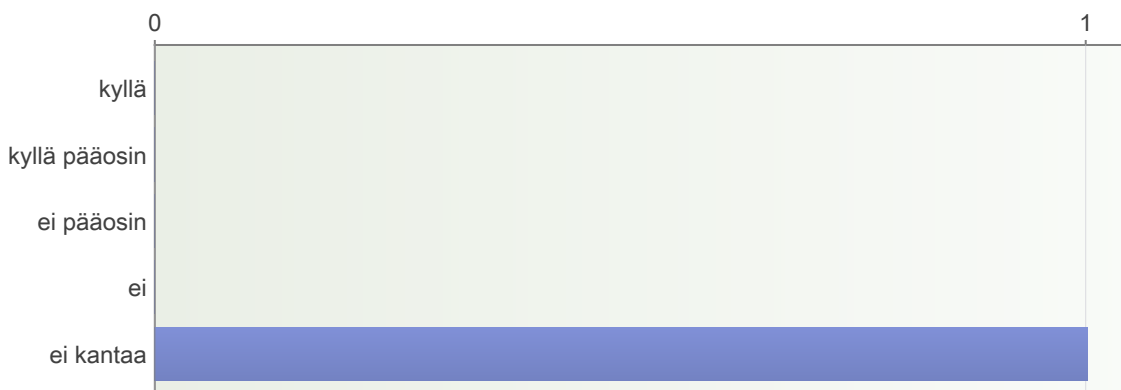
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli voi ohjata irrallisten palveluiden käyttöön esim. kuntoutuksessa, jolloin lakiuudistuksen tavoitteena ollut hoitoketjujen saumattomuus jää toteutumatta.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

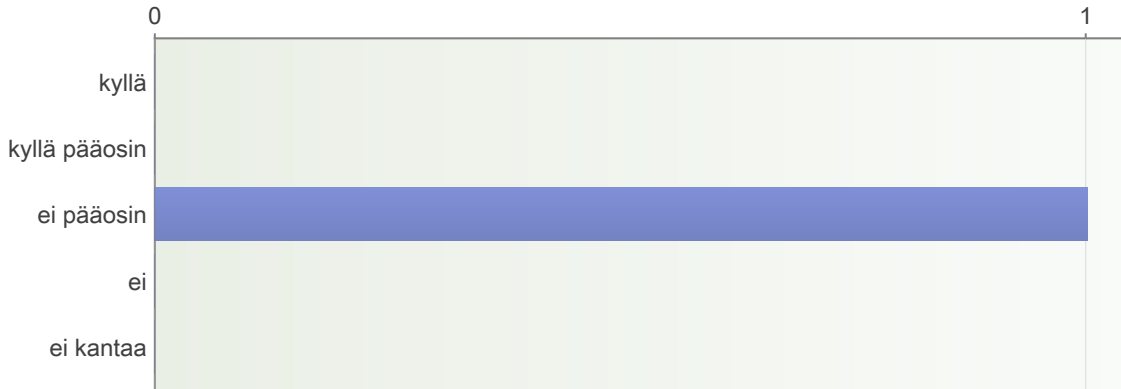
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Katso vastaus kysymykseen 8b.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rajapinta henkilökohtaisen budjetin ja asiakassetelin välillä on epäselvä. Lakiluonnoksessa ei kuvata miten tämä asiakasryhmä, jonka toimintakyky on todennäköisesti alentunut, voi tehdä itsenäisiä päätöksiä palveluiden valitsemisessa. Valinnanvapaus riippuu myös henkilökohtaisen budjetin suuruudesta.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

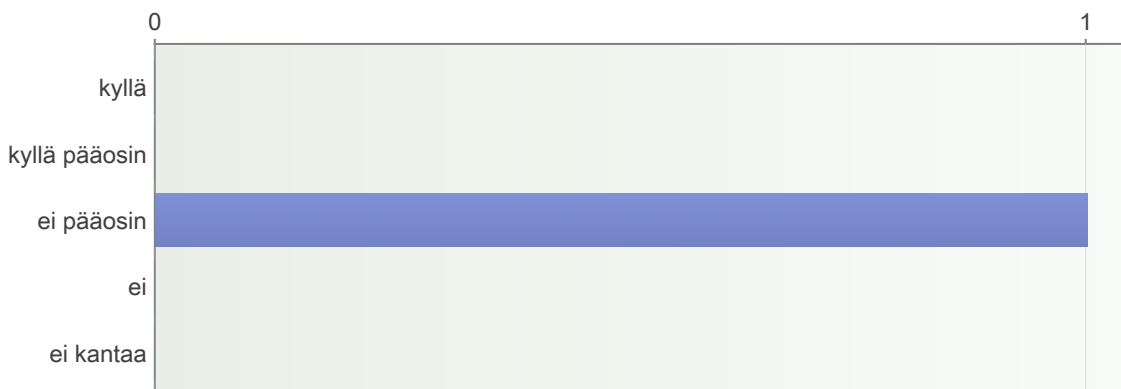
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimintaterapeuttiliitto kannattaa ehdotusta, koska sillä pyritään turvaamaan mahdollisuus käyttää valinnanvapauttaan nimenomaisesti sellaisten asiakkaiden kohdalla, joilla on heikentynyt toimintakyky. Tuetussa päätöksenteossa on varmistettava, että sen parissa työskentelevillä asiantuntijoilla on kattava tuntemus kaikista sote-palveluista.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

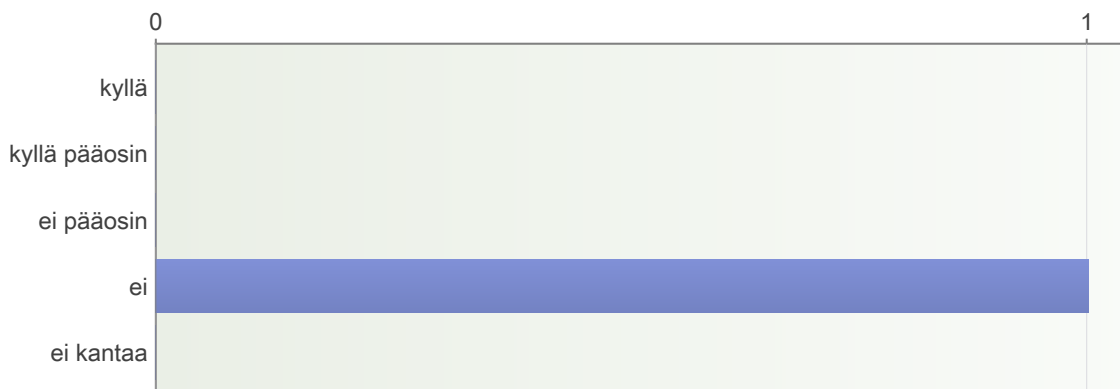
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ei ole otettu riittävästi huomioon palvelun laadun merkitystä hyväksymismenettelyssä. Lainsäädännössä tulee määritellä laadulliset kriteerit siten, että ne eivät muodostu tosiasiallisesti esteeksi pienille yrityksille ja ammatinharjoittajille päästä palveluntuottajaksi.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

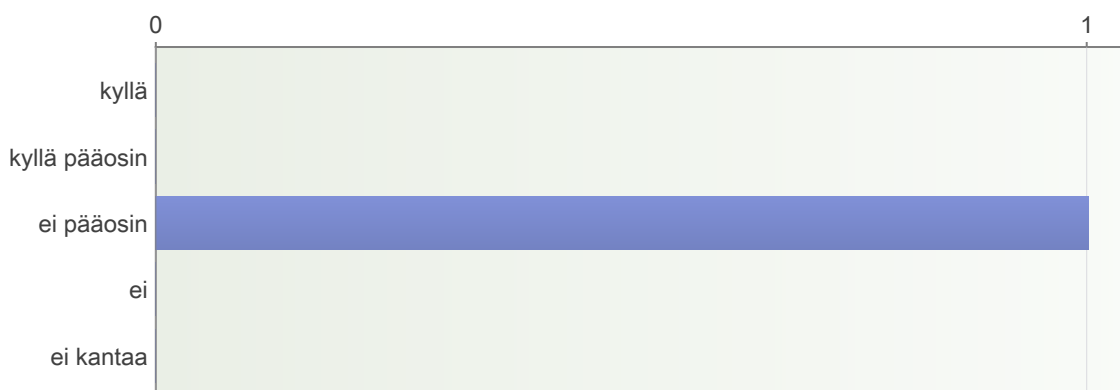
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimintaterapeuttiliitto pitää ehdotuksia huolestuttavina nimenomaisesti pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien kannalta. Pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien mahdollisuudet toimia palveluntuottajina on turvattava paremmin kuin nyt on esitetty.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

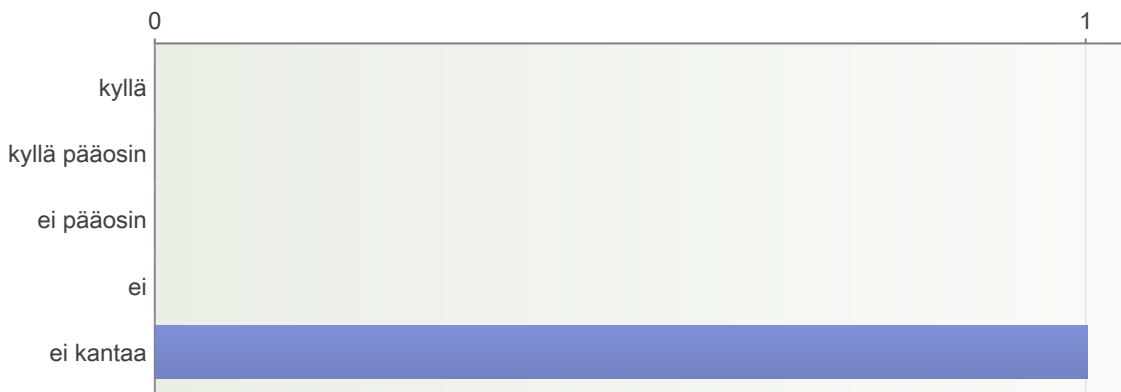
Vastaajien määrä: 1

- Ehdotukset antavat yhtäältä maakunnalle paljon mahdollisuuksia, mutta toisaalta ne voivat olla pienten tuottajien kannalta ylimitoitettuja. Ehdotukset eivät tue pienyrittäjyyttä. Ehdotuksesta puuttuukin vaikutusarviot sosiaali- ja terveydenhuollon yrittäjyyteen. Lisäksi ehdotukseen sisältyy käsitteiden määrittelyn ja niiden käytön horjuvuutta puhuttaessa ammatinharjoittajista, pienyrittäjistä, alihankintaketjuista jne.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

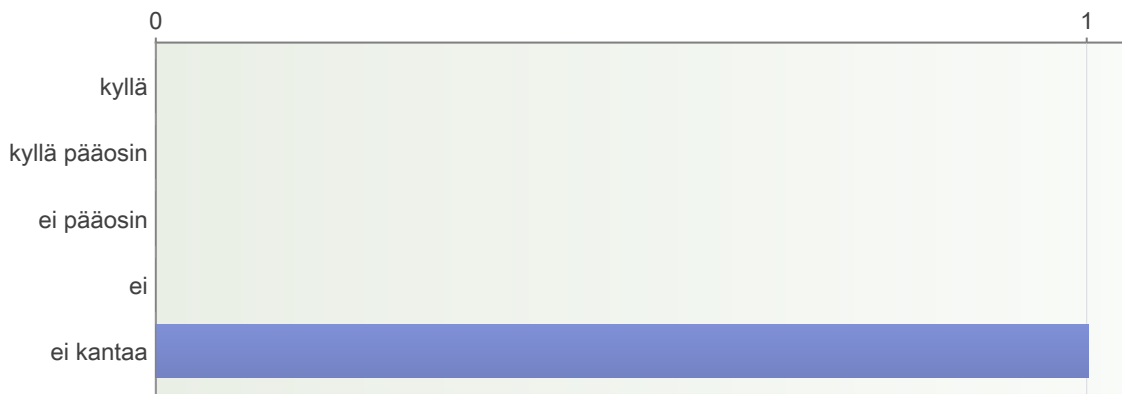

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

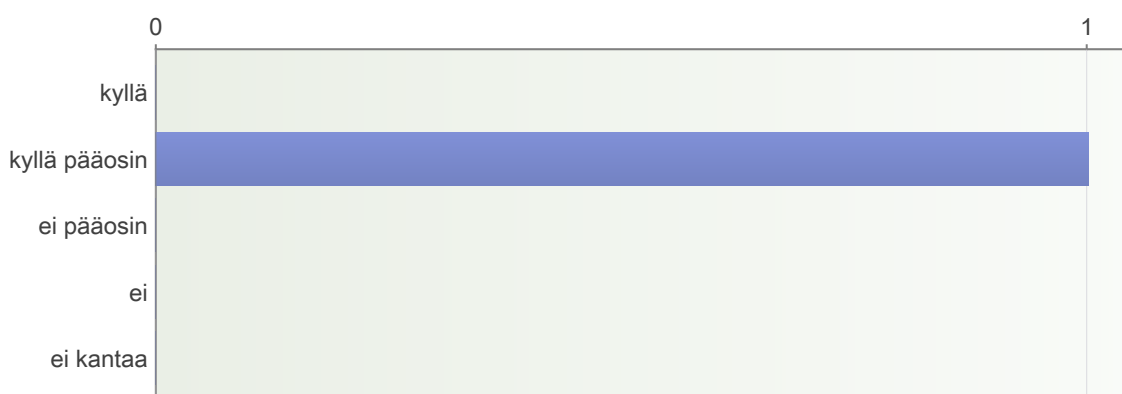
Ei vastauksia.

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

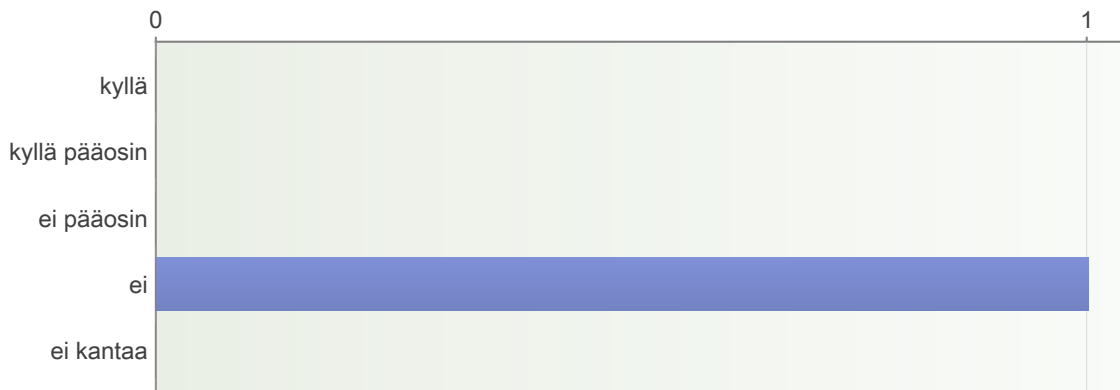
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien edellytykset järjestämisvastuun toteutumisessa näyttävät toteutuvan hyvin. Esitys ei kuitenkaan riittävällä tavalla turvaa alueellista yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa ja laadussa eikä palveluiden asiantuntevaa tuottamista esim. kuntoutuspalveluiden osalta.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys ei nykyisessä muodossaan turvaa pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien asemaa. Esitystä tulee muuttaa siten, että julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palveluntuottajat voivat olla yhdenvertaisessa asemassa palveluntuottajana suoraan sopimussuhteessa palvelujen järjestäjään. Pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien tulisi voida toimia suoran valinnanvapauden palveluntuottajina.

Pieniltä palveluntuottajilta edellytetään sähköisiä tietojärjestelmiä ja KanTa-palveluun liittymistä mutta tosiasiallisesti esim. kuntoutuksen pienille palveluntuottajille markkinoilla olevista järjestelmistä suuri osa ei palvele tätä tarvetta. Ennenkuin pienyrittäjille asetetaan IT-järjestelmiin liittyviä vaatimuksia on varmistettava, että markkinoilla on saatavilla sellaisia järjestelmiä, jotka vastaavat lainsäädännön vaatimuksiin.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Katso vastaus edelliseen kysymykseen.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

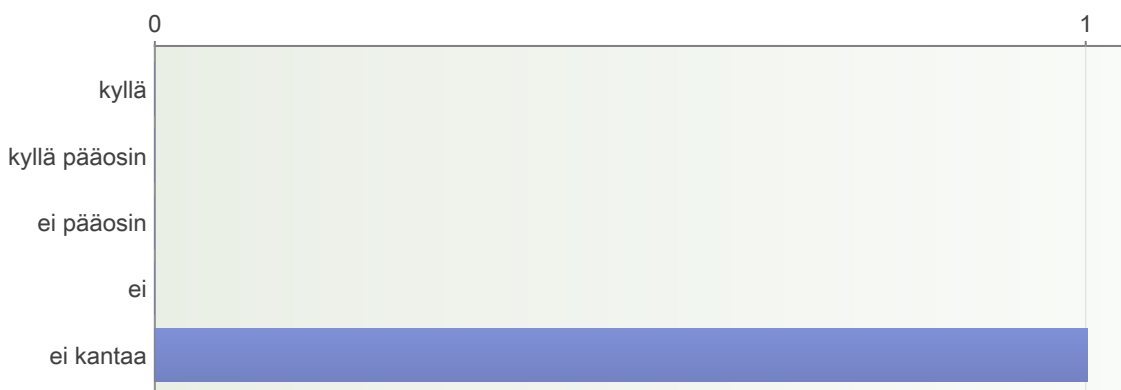
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen vaikutusarvioiden puuttuessa tähän on mahdotonta ottaa kantaa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

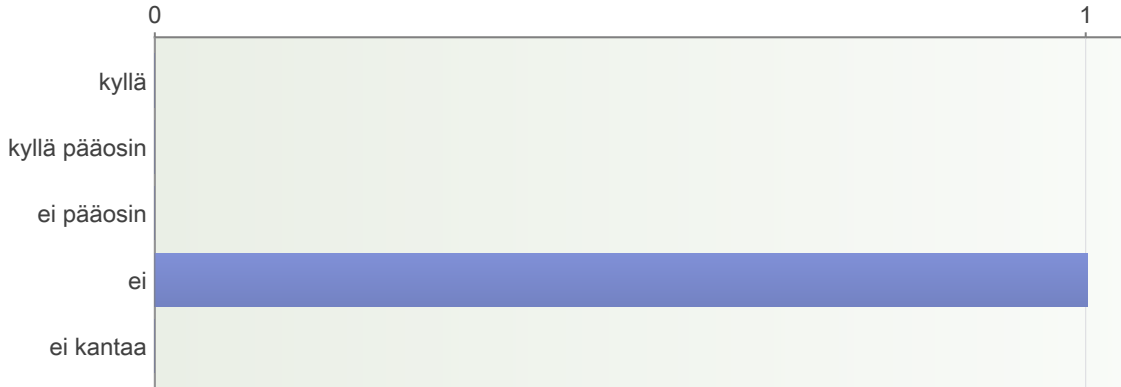

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riittävät ja kattavat vaikutusarviot puuttuvat. Nämä arviot tulisi tehdä, jotta olisi hyvä kokonaiskuva hallituksen esityksen vaikutuksista.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Toimintaterapeuttiliitto on huolissaan henkilöstön asemasta. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia henkilöstön työmarkkina-asemaan ja eläketurvaan. Kunnista maakuntien palvelukseen siirtyy kokonaisuudessaan noin 200 000 henkilöä. Toimintaterapeuttien sijoittumisesta maakuntien palvelukseen ei kuntoutuspalveluiden määrittelemättömyyden myötä ole tietoa. Henkilöstön sitouttaminen ja osallistaminen uudistukseen on turvattu ja kaikkien ammattiryhmien edustajien on oltava mukana suunnittelussa. Tarvitaan nopeasti päätös siitä, miten henkilöstön edustajien tosiasiallinen osallistuminen mahdollistetaan jo tänä vuonna aloitavissa maakuntien väliaikaisissa hallinnoissa. Kunnissa ja kuntayhtymissä on jo ennen uudistusta tehty pitkäjänteistä työtä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yhteensovittamiseksi siten, että asiakkaan saamat palvelukokonaisuudet ovat hyvin ja tehokkaasti saavutettavissa. Tätä osaamista ei saa hukata. Valinnanvapaus tuo mukanaan erilaiset maksu- ja asiakassetelillä hankittavat palvelut. Tulevan järjestelmän on mahdollistettava omaehtoinen palvelutuotanto. Yksinyrittäjät eivät saa joutua pakosta alihankkijoiksi ilman tosiasiallisia vaikutusmahdollisuuksia työhönsä. Vaikka lakiluonnoksen perusteluissa on korostettu myös yksinyrittäjien ja ammatinharjoittajien mahdollisuuksia, vallitsee pelko suuryritysten dominoivasta asemasta ja markkinoiden monopolisoitumisesta. Nämä kysymykset on ratkaistava ennen valinnanvapauden täysimääräistä käyttöönottoa.

Epävarma tilanne ja koko kuntoutussektorin marginaalinen huomioiminen uudistuksessa rasittaa henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista. Siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa. Henkilöstön psykososiaalisen kuormituksen hallinnan kannalta on erityisen tärkeää, että muutosvaiheessa tehdään asianmukaiset riskikartoitukset ja henkilöstön työssä jaksamisen tuki turvataan.

muutosvaiheessa. Myös ne kohteet, joista kustannusten hillintä suunnitellaan tehtäväksi, on selkeästi tuotava esille. Henkilöstön osaamisen kehittämisen velvoite tulee varmistaa sekä yksityisten että julkisten ja kolmannen sektorin palveluntuottajille.

Useiden eri sote-lakien samanaikainen uudistaminen ilman selkeää yhtenäistä tavoitetta ja kokonaisuutta vaarantaa koko terveydenhuollon. Esim. kuntoutuusuudistuksen tekeminen irrallaan sote-lainsäädännöstä ja valinnanvapaudesta sekä ammattihenkilölain uudistaminen normien purkutalkoiden myötä on omiaan aiheuttamaan epävarmuutta, vähentämään henkilöstön työhyvinvointia ja lisäämään epävarmuutta kokonaisuuden onnistumisen kannalta.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen lähtökohtana näyttäisi olevan valistunut ja toimintakykyinen kansalainen, joka pystyy tunnistamaan tarpeensa ja hankkimaan tietoa. Sen sijaan niillä ryhmillä, joilla näitä valmiuksia ei ole, taikka joilla nämä valmiudet ovat heikentyneet iästä, psykiatrisesta sairaudesta tai muusta syystä, voi olla vaikeuksia käyttää valinnanvapauttaan ehdotetusta palveluohjauksesta huolimatta.

Lakiluonnos näkee terveydenhuollon asiakkaan yksittäisenä ihmisenä. Usein palveluita tarvitsevat kuitenkin esim. perheet. Lakiluonnoksesta on tarpeen tehdä vaikuttavuusarviointi myös monimuotoisten perheiden näkökulmasta.

Lakiesityksen jatkovalmistelussa tulisi toteuttaa myös pienten sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöryhmien kuuleminen. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää, rahoitusta ja palvelujen sisältöjä koskevaa lainsäädäntökokonaisuutta tulisi valmistella ja käsitellä kokonaisuutena.

Ennaltaehkäisevien terveydenhuolto- ja kuntoutuspalveluiden painoarvo on lakiluonnoksessa vähäinen. Lakiluonnoksen painopiste vaikuttaisi olevan korjaavassa toiminnassa mikä pitkällä tähtäimellä lisää kokonaiskustannuksia.

Lakiluonnos tarkastelee terveydenhuoltoa pääsääntöisesti lääkäreiden ja sairaahoitajien työn sisällön näkökulmasta. Moniammatillisuuden näkökulman ja pienten asiantuntija-alojen linkittämäinen saumattomiin hoitoketjuihin jää uupumaan lakiluonnoksesta.

Lakiluonnos painottaa palveluiden saatavuutta, hoitoprosessin jatkuvuus jää taka-alalle.

Lakiluonnos ei tunnista ihmisen toimintakykyä terveydenhuollolle keskeiseksi tavoitteeksi. Sairauden hoitaminen ei automaattisesti johda esimerkiksi työkyvyn palautumiseen.

Lakiluonnos ei painota kotiin vietäviä terveydenhuoltopalveluita, ns. lähipalveluita ja turvaa niiden toteutumista. Nämä asiakkaan omassa toimintaympäristössä toteutettavat palvelut ovat laitospalveluita kustannustehokampia ja turvaavat alueellista tasa-arvoa palveluiden saatavuudessa.

Ammattitaitoinen johtaminen on yksi sote-uudistuksen läpiviennin kulmakivistä. Lakiesityksen olisi hyvä ohjata terveydenhuollon johtamista pois professiopohjaisesta johtamisesta, kohti johtamisen ammattilaisten käyttöä.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- 7§ "Asiakkaan on tehtävä maakunnalle ilmoitus väliaikaisen palvelun tuottajan ja tämän toimipisteen valinnasta vähintään viikkoa ennen palvelutarvetta. Ilmoitus tehdään 66 §:n 1 momentissa tarkoitettua tiedonhallintapalvelua käyttäen tai muutoin kirjallisesti maakunnalle, jonka asukas hän on. Maakunnan on ilmoitettava asiakkaan valinnasta välittömästi pääasialliselle ja väliaikaiselle palvelun tuottajalle" - Viikon aikaraja on suunniteltu palveluntuottajan näkökulmasta. Asiakkaan kannalta aikaraja ei ole esim. sairastumisen yhteydessä tarkoituksenmukainen.